

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีลักษณะเป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ (Correlational Research)

ประชากร

ประชากร คือ ครูที่ทำหน้าที่หลักในการสอนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา โรงเรียนเอกชนในมูลนิธิศุภนิเวศน์ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่และเชียงราย จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนปิ่นสร้อยแยลสวิทยาลัย โรงเรียนดาราวิทยาลัย และโรงเรียนเชียงรายวิทยาคม จำนวนทั้งสิ้น 549 คน

กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังครูโรงเรียนเอกชนจำนวน 549 ฉบับ ซึ่งผู้วิจัยนำไปแจกและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 421 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 76 เมื่อพิจารณาจากตารางสำเร็จรูปสำหรับการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมจากจำนวนประชากรของ Krejcie & Morgan (อ้างใน พงษ์รัตน์ ทวีรัตน์, 2538) ที่กำหนดให้ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวนอย่างน้อย 222 คน จากจำนวนประชากร 549 คน เพื่อให้ได้ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ดังนั้นขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 421 จึงเป็นขนาดที่เหมาะสมแล้ว

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือ 5 ชนิด คือ

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง (Demographic data) ได้แก่ เพศ อายุ อายุงาน ตำแหน่งงานในปัจจุบัน สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา วุฒิการศึกษา และศาสนา จำนวน 8 ข้อ

2. แบบวัดความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง นำมาจาก Self-Esteem Scale ฉบับที่ใช้กับผู้ใหญ่ของ Coopersmith (1984) ซึ่ง ดัดแปลงโดย นาทยา วงศ์เหล็กภัย (2532, อ้างใน เอกราช แก้วเขียว, 2540) จำนวน 25 ข้อ เป็นข้อความที่มีความหมายทางบวก 8 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1, 4, 5, 8, 9, 14, 19 และ 20 ส่วนข้อความที่มีความหมายทางลบมี 17 ข้อ ได้แก่ ข้อ 2, 3, 6, 7, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 21, 22, 23, 24 และ 25 แบบวัดนี้มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 6 ระดับ โดยมีเกณฑ์การพิจารณาคะแนนสำหรับข้อความที่แสดงถึงความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง ดังนี้

มากที่สุด	6 คะแนน
มาก	5 คะแนน
ค่อนข้างมาก	4 คะแนน
ค่อนข้างน้อย	3 คะแนน
น้อย	2 คะแนน
น้อยที่สุด	1 คะแนน

3. แบบวัดความผูกพันในอาชีพ ผู้วิจัยแปลและดัดแปลงจากแบบวัด Occupational Commitment Questionnaire ของ Meyer et al. (1993) จำนวน 17 ข้อ วัดองค์ประกอบทั้ง 3 ด้าน ได้แก่

3.1 ด้านความผูกพันอันเนื่องมาจากอารมณ์ (Affective Commitment) จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1-6

3.2 ด้านความผูกพันอันเนื่องมาจากการลงทุน (Continuance Commitment) จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 7-11

3.3 ด้านความผูกพันอันเนื่องมาจากหน้าที่ (Normative Commitment) จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ ข้อ 11 - 17

แบบวัดมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า 7 ระดับ โดยมีเกณฑ์การพิจารณาคะแนนสำหรับข้อความที่แสดงถึงความผูกพันในอาชีพ ดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	7 คะแนน
เห็นด้วยมาก	6 คะแนน
ค่อนข้างเห็นด้วย	5 คะแนน
ไม่แน่ใจ	4 คะแนน
ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	3 คะแนน
ไม่เห็นด้วยมาก	2 คะแนน
ไม่เห็นด้วยมากที่สุด	1 คะแนน

ในแบบวัดมีข้อความที่มีความหมายทางลบ ได้แก่ ข้อ 2, 4, 5, และ 14

4. แบบวัดความพึงพอใจในงาน นำมาจากแบบวัดความพึงพอใจในงาน (Job Satisfaction Scale) ของครูโรงเรียนเอกชนของ นิคม พรหมย้อย (2539, อ้างใน ณรงค์ สงวนพงษ์, 2539) แบบวัดมีจำนวน 60 ข้อ ใช้มาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) โดยมีเกณฑ์การพิจารณาคะแนนสำหรับข้อความที่แสดงถึงความพึงพอใจในงาน ดังนี้

พอใจที่สุด	5 คะแนน
พอใจมาก	4 คะแนน
ไม่แน่ใจ	3 คะแนน
ไม่พอใจมาก	2 คะแนน
ไม่พอใจที่สุด	1 คะแนน

5. แบบวัดความสำเร็จในอาชีพ นำมาจากแบบวัดความสำเร็จในอาชีพของ Childs and Klimoski (1986) ซึ่งดัดแปลงโดย พิมพรรณ กวางเดินดง (2542) มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ โดยคัดเลือกเฉพาะข้อคำถามในด้านความสำเร็จในอาชีพ จำนวน 4 ข้อ ข้อคำถามจะใช้วิธีการประเมินตนเอง (Self-Rating) ในแง่ของความสำเร็จในการทำงาน ความก้าวหน้าในการทำงาน ประสิทธิภาพการทำงาน และการรับรู้ถึงการประเมินในแง่บวกจากผู้ที่ทำงานร่วมกัน

ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัย

สมมติฐานที่ 1

ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในงาน และ ความสำเร็จในอาชีพของครูโรงเรียนเอกชน

ตัวแปร คือ ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง ความพึงพอใจในงาน และความสำเร็จในอาชีพ

สมมติฐานที่ 2

องค์ประกอบแต่ละด้านของความผูกพันในอาชีพ ได้แก่ ความผูกพันอันเนื่องมาจากอารมณ์ ความผูกพันอันเนื่องมาจากการลงทุน และความผูกพันอันเนื่องมาจากหน้าที่ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในงาน และความสำเร็จในอาชีพของครูโรงเรียนเอกชน

ตัวแปร คือ ความผูกพันอันเนื่องมาจากอารมณ์ ความผูกพันอันเนื่องมาจากการลงทุน และความผูกพันอันเนื่องมาจากหน้าที่ ความพึงพอใจในงาน และความสำเร็จในอาชีพ

สมมติฐานที่ 3

ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง และองค์ประกอบแต่ละด้าน ของ ความผูกพันในอาชีพ อันได้แก่ ความผูกพันอันเนื่องมาจากอารมณ์ ความผูกพันอันเนื่องมาจากการลงทุน และความผูกพันอันเนื่องมาจากหน้าที่ สามารถร่วมกันทำนายความพึงพอใจในงาน และความสำเร็จในอาชีพของครูโรงเรียนเอกชน

ตัวแปรอิสระ คือ ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง ความผูกพันอันเนื่องมาจากอารมณ์ ความผูกพันอันเนื่องมาจากการลงทุน และความผูกพันอันเนื่องมาจากหน้าที่

ตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจในงาน และความสำเร็จในอาชีพ

สมมติฐานที่ 4

ความพึงพอใจในงานมีความสัมพันธ์ทางบวก กับความสำเร็จในอาชีพของครูโรงเรียนเอกชน

ตัวแปร คือ ความพึงพอใจในงาน และความสำเร็จในอาชีพ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.1 สร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย ซึ่งประกอบไปด้วย

1.1.1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อคุณลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง

1.1.2 แบบวัดความผูกพันในอาชีพ ซึ่งมีองค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ความผูกพันอันเนื่องมาจากอารมณ์ ความผูกพันอันเนื่องมาจากการลงทุน และความผูกพันอันเนื่องมาจากหน้าที่ โดยทำการแปลและเรียบเรียงจากแบบวัดต้นฉบับภาษาอังกฤษมาเป็นภาษาไทย แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ จากนั้นให้ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษตรวจสอบข้อคำถามที่แปลมาแล้ว และให้ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษอีกคนแปลจากภาษาไทยมาเป็นภาษาอังกฤษซ้ำ เพื่อความถูกต้องของเนื้อหา

1.2 นำแบบวัดความผูกพันในอาชีพ แบบวัดความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง แบบวัดความพึงพอใจในงาน และแบบวัดความสำเร็จในอาชีพไปตรวจสอบคุณภาพภายในของแบบวัด โดยนำไปให้กลุ่มตัวอย่างซึ่งมีลักษณะการทำงานและนโยบายการทำงานที่คล้ายคลึงกัน คือเป็นครูในโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่งสังกัดสภาคหิรศตจักรในจังหวัดเชียงร่าย จำนวน 50 คนทำ แล้วนำผลที่ได้มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบวัด ได้ค่าความเชื่อมั่น ดังตารางที่ 1

ตาราง 1 แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด

แบบวัด	จำนวนข้อคำถาม	ค่าความเชื่อมั่น
1. แบบวัดความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง	25	0.84
2. แบบวัดความผูกพันในอาชีพ	17	0.82
2.1 ความผูกพันอันเนื่องมาจากอารมณ์	6	0.80
2.2 ความผูกพันอันเนื่องมาจากการลงทุน	5	0.74
2.3 ความผูกพันอันเนื่องมาจากหน้าที่	6	0.74
3. แบบวัดความพึงพอใจในงาน	60	0.94
4. แบบวัดความสำเร็จในอาชีพ	4	0.79

1.3 เรียบเรียงข้อคำถามและแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามขั้นสุดท้ายก่อนนำไปเก็บข้อมูล

1.4 จัดทำหนังสือจากภาควิชา คณะมนุษยศาสตร์ ไปติดต่อผู้บริหารของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย เพื่อขอความร่วมมือจากทางโรงเรียนในการนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูล

2. ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

มีรายละเอียดในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยนำแบบวัดทั้งสิ้นชุดที่ผ่านการทดลองใช้และได้ปรับปรุงแล้ว อันได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบวัดความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง แบบวัดความผูกพันในอาชีพ แบบวัดความพึงพอใจในงาน และแบบวัดความสำเร็จในอาชีพ ซึ่งแนบคำชี้แจง และหนังสือขอความร่วมมือจากภาควิชาจิตวิทยา นำไปติดต่อกับผู้อำนวยการของโรงเรียนเพื่อขออนุมัติการเก็บข้อมูล และขอความอนุเคราะห์ เพื่อแจกจ่ายแก่ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พร้อมกับนัดวันและเวลาที่จะรับแบบวัดต่างๆ คืนด้วยตนเอง จำนวนแบบวัดที่นำไปแจกมีทั้งหมด 549 ฉบับ

2.2 นำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดไปวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ ใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูป SPSS for WINDOW

วิธีการทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติแบบบรรยาย (Descriptive Statistics) เช่น ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อบรรยายถึง

1.1 ลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง

1.2 ระดับความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองของครู

1.3 ระดับความผูกพันในอาชีพครู

1.4 ระดับความพึงพอใจในงานของครู

1.5 ระดับความสำเร็จในอาชีพของครู

2. สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อใช้ทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

2.1 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlational Analysis) ใช้การคำนวณค่าสหสัมพันธ์ (r) โดยใช้ Pearson's Correlation Coefficient สำหรับทดสอบสมมติฐานที่ 1, 2 และ 4

2.2 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) สำหรับทดสอบสมมติฐานที่ 3